

„Het liere en stijlvolle credo van den komenden Heer.”

Prof. Dr Th. L. Haitjema heeft gesproken in een kerkeraadsvergadering voor een Hervormde Gemeente over: De nood van onzen tijd en de kerk. O.m. lezen wij daarover in het uitvoerige verslag van de „Nieuwe Rotterdamse Courant”:

De nood is ook de belager der kerk; hij bedreigt de mogelijkheid het zendingswerk in stand te houden, en bedreigt ook de kerk hier. Vooral de oude volkskerk, die op de inkomsten van kerkelijke goederen vaak al te gemakkelijk leede, wordt getroffen. Het ontbindend werk van de vijanden der kerk, de ontkenning wordt er door bevorderd. De doodehandsbelasting illustreert wel op pijnlijke wijze, dat wij niet meer leven in een tijd, dat de staat het als een eer rekende de voedselheer der kerk te zijn. Maar niet slechts de economische, ook de zedelijke en geestelijke nood hebben de kerk aangevallen. Ook binnen haar grenzen is men lang niet afkeerig van surrogaten; welk een onbewogen conservatisme en gebrek aan profetisme wordt er in haar gevonden. Waarom is er in de kerk dezelfde mateheid en onzekerheid, alsof de gemeente van God geen credo had, dat fier en stijlvol spreekt van den komenden Heer.

Inderdaad, het „credo van de kerk” is „fier en stijlvol”. Jammer alleen maar, dat het zijn stijl al meer verliest, omdat door onderscheidende leidende figuren de inhoud van het „credo” verminkt is. De inhoud bepaalt den stijl. Niet omgekeerd. Hoe kan „de gemeente” fier en stijlvol het credo van den „komenden” „Heer” uitspreken, wanneer tegelijkertijd over den in de historie „gekomen” „Heer”, ontvangen van den Heiligen Geest, geboren uit de maagd Maria, allerlei theorieën, b.v. van de door Prof. Haitjema verbrede dialectische theologie, aan „de gemeente” worden voorgelegd, die het gekomen-zijn van den „Heer” feitelijk of ontkennen, zooals het in de belijdenis staat, of niet meer noodzakelijk noemen? En als dan, behalve over het gekomen-zijn van den Heere Christus bovendien — om nog verder terug te gaan — over de schepping, en over den historisch zondeval, dus over den eersten Adam door deze zelfde theorieën gesproken wordt op zodanige wijze, dat ten aanzien van het begin der geschiedenis het credo van de kerk rondweg opzij geworpen wordt, hoe kan men dan verlangen dat de gemeente inzake het einde der geschiedenis, en het komen van den tweeden Adam haar eschatologisch credo fier en stijlvol opheft? ¹⁾

De nood van de kerk.

Inderdaad.

Maar theologieën als van Prof. Haitjema helpen dien nood vergrooten, en maken het klagen daarover onvruchtbaar.

¹⁾ Ik onthoud me hier van verdere aanduiding; wat ik op het oog heb, werd breed besproken in de reeks hoofdartikelen: „Iets over de waarde of waardeloosheid der geschiedenis”. K. S.

Wie in de kerk thuis hoort?

Wij hebben reeds gesproken over de vraag of menschen met overtuigingen als welke Prof. v. d. Berg van Eysinga verdedigd heeft (de historiciteit van Jezus ontkennd), in de kerk thuis hooren. In verband met deze aangelegenheid schrijft Ds D. Drijver in het Vrijzinnige orgaan „Kerk en Wereld”:

Evenmin als een land, kan een geloofsgemeenschap bestaan zonder grenzen, die aangeven waar het gemeenschappelijk terrein ophoudt en een ander begint. Aan dit dilemma is niet te ontkomen. Nu zijn theologen voldoende geoefend in de redeneerkunde om in theorie iets er op te vinden. Zij zoeken een formuleering die redding schijnt te brengen. Kerkopbouw heeft het een tijdlang geprobeerd met het wachtwoord „Christus, de Heer”. De omstandigheid, dat iemand als Prof. v. d. B. v. E. voor zulk een term, op dogmatische gronden, veel eer te winnen is dan die vrijzinnigen, die juist wel aan de historiciteit van Jezus vasthouden, bewijst reeds hoe ondeugdelijk dit onderscheidingssteek is.

De Aris stelt als objectieve norm voor „Het Evangelie”, met de vergunning den inhoud daarvan subjectief, dus naar eigen opvatting, te verstaan. Hij behaalt hiermee evenwel niet meer dan een formeel succes, want hoe kan „Het Evangelie” maatstaf zijn, zonder dat het gestandariseerd is in eene omschrijving, die geen twijfel laat?

„Een kerk, die ook ons aantrekt”. „De Nederlander”.

„De Nederlander” laat zich den laatsten tijd herhaaldelijk uit over kerkelijke kwesties en betreft een enkele maal ook ons blad in den gezichtskring. Soms gebeurt dat op niet al te boeiende wijze, b.v. wanneer onze opmerking, dat Gereformeerde predikanten zich niet voor het karretje van anderen, o.a. van den heer Mussert, laten spannen, beantwoord wordt met de vraag, of dan de heeren bovenbedoeld zich dan toch wel voor een karretje laten spannen, en of zij daar ook met opgeheven hoofden loopen.

Ook in het nummer van verleden week Vrijdag wordt over ons blad gesproken. Wij lezen het volgende:

In „De Reformatie” bestrijdt Prof. K. Schilder de redevoeringen van drie confessionele voormannen, bij gelegenheid van de herdenking der Afscheiding gehouden in de Pieterskerk te Leiden. Laat ons er bijvoegen (al is dit overbodig): Prof. S. doet dit op hoogstaande wijze en met aangrijpenden ernst.

Nu gaat het hier niet om de zaak zelve, maar om een enkele, zijdelingsche opmerking van Prof. S. in

deze polemiek. Hij zegt n.l. bij de vermelding der Pieterskerk: — die kerk, „met haar herinnering aan de Pelgrimfathers, een kerk dus, die ook ons aantrekt...”

Nu moge ons een (in dit verband) ondeugend citaat veroorloofd zijn.

We lezen n.l. in een beschrijving van de laatste preek, die de leider der Pelgrimvaders, Dr John Robinson, voor dat kleine troepje pioniers, te Leiden, hield, vóór zij Leiden verlieten, dat hij aanleiding vond om den toestand van de kerken der Reformatie te betreuren.

Daarna citeert „De Nederlander” uit de preek wat Robinson opmerkt over den toestand van de kerken der reformatie zelf. Hij zegt, dat zij

„gekomen waren tot een rustpunt in hun religie en niet verder durfden gaan dan de bewerkers van hun hervorming. B.v. konden de Luthersekeren er niet toe bewogen worden om verder te gaan dan 't geen Luther ervaren had, en, hoeveel meer van Zijn wil God ook had medegedeeld en geopenbaard aan Calvijn, ze zouden liever sterven dan 't erkennen. En evenzoo, zei Robinson, blijken de Calvinisten vastgegreid te zijn, waar Calvijn hen verliet, 'n euvel, dat zeer te betreuren is. Want ofschoon ze in hun tijd kostbare, schijnende lichten waren, zoo heeft God toch nooit Zijn geheelen wil aan hen geopenbaard, en, zoo ze nu nog in 't land der levenden waren, zouden ze zeker even gretig en bereid zijn om verder licht te ontvangen als ze destijds waren om te ontvangen datgene, wat hun toen werd toebedeeld.”

„De Nederlander”, dit citeerende, besluit dan met de volgende woorden:

Wij meenden, juist in dit verband, dat deze herinnering aan de Pelgrimfathers niet ontoepasselijk schijnt!

Indien soms „De Nederlander” meenen mocht, dat de hedendaagsche Calvinisten niet verder zijn gekomen dan Calvijn, laat het blad het dan maar zeggen, dan zullen wij met genoegen constateeren, dat het zich vergist. Iets anders echter interesseert ons meer: Wij meenen nog steeds, met Calvijn aan de Schrift te moeten vasthouden. En wij meenen ook, dat wij hierin met de Pelgrimfathers het eens zijn, gelijk wij dat ook zijn in ons verder-willenen-komen-dan-Calvijn. En nu wordt de allervoornaamste vraag dus, niet, of soms de één verder komen wil dan Calvijn en de ander niet, maar de kwestie wordt deze, of zij, die, ook in „De Nederlander”, zich nog presenteren als dragers van hetzelfde geloof in de Schrift dat Calvijn gekend heeft, inderdaad nog die Schrift gelooven. Want eer wij het dilemma: „verder of niet verder” dan Calvijn aan de orde stellen kunnen, moet een ander dilemma besproken worden: op den weg van Calvijn, of op een anderen weg dan hij? Wij kunnen slechts op den zelfden weg een wedstrijd houden. En iemand die een anderen weg heeft ingeslagen dan wij, kan met ons kwalijk in discussie treden over de vraag, of wij in den wedstrijd verder zijn dan hij. Wij willen hem eerst uitnoodigen op den zelfden weg te gaan staan.

Vrijzinnig en Calvinistisch.

In Parijs zal binnenkort Calvijn's levenswerk herdacht worden. Onder meer hoopt daar tegenwoordig te zijn Prof. Wencelius van Philadelphia. Over dezen heeft zoowel Dr Beets als Dr v. Lonkhuyzen geschreven. Wij citeren Dr van Lonkhuyzen uit „De (Amerikaansche) Wachter”:

Prof. Wencelius — wiens positie aan een Amerikaansch vrijzinnig college hem in zake de zuiverheid van zijn Calvinisme, naar Dr Beets antwoordt, wel zeer verdacht maakt — was op dat congres (in Amsterdam, K. S.) de vertegenwoordiger van de Amerikaansche Calvinisten, van Calvin College, van de Christelijke Gereformeerde Kerk, enz. Zoo werd hij daar geaccepteerd! Is dat eerlijk?

In Parijs wordt dus voortgezet voor een deel, wat in Amsterdam begonnen is. Overigens hebben wij reeds maanden geleden enkele dingen over deze herdenking gezegd.

De Christenvrouw en „Gods Woord”.

In „De Christenvrouw”, orgaan van den Nederlandschen Christenvrouwenbond, Febr. 1935, wordt opgenomen een door Dr J. D. Dozy gehouden rede „over de positie van de Christenvrouw”. Spr. handelt o.m. over „het luisteren naar het Woord Gods en het volgen” daarvan. We lezen:

Nu komt de groote moeilijkheid: „waar is dat Woord Gods te hooren en wat houdt dat Woord Gods in?” Wanneer wij die vraag pogen te beantwoorden, dan denken wij onwillekeurig aan het woord van den apostel Paulus: „Wij zien nu door een spiegel in een duistere rede, maar alsdan zullen wij zien aangezicht tot aangezicht; nu ken ik ten deele, maar alsdan zal ik kennen, gelijk ook ik gekend ben”. Dat is, wanneer wij denken over het Woord Gods vanzelfsprekend.

Die paulinische uitspraak over „het zien door een spiegel in een duistere rede” mag niet worden toegepast op het Woord. Want dat is licht. Geen „duistere rede”. Het door Paulus bedoelde zien moge „inadaequaat” zijn, maar het is toch „wel juist” (Prof. Grosheide op 1 Cor. 13:12). En het is mogelijk gemaakt juist door het Woord Gods. Anders was er van een wezenlijk „zien” geen sprake.

Verder:

Het spreekt vanzelf, dat dat Woord niet iets is, waarover wij zoomaar de beschikking hebben, dat wij, al naar wij dat nuttig en noodig oordeelen, kunnen gebruiken.

Niet „zoomaar” de beschikking; hoe dan wel de beschikking? Kunnen wij nu het Woord „gebruiken”, ja dan neen? Op die vraag zullen onze christenvrouwen een

ROOKT BEN HUR sigaren

Ben Hur BRILLANT GROOTE KNAK

Pracht model, fijnste tabak

Prijs 6 cent

antwoord moeten geven, en dan het ons bekende, zullen zij inderdaad hand en zichzelf „christelijk” kunnen blijven noemen.

„Woord en Geest”.

Het orgaan gaf — men weet het — een bewering over wat ik zou gezegd hebben in een rede. Ik ontkenne de juistheid. Van de tegenspraak wordt geen nota genomen; het enige is een nieuwe inzenderlijke qualificatie — zonder bewijs.

Beleefde groeten aan den redacteur.

Laster.

Melis Stoke schrijft in „De Groene Amsterdammer”:

En aangezien nu de aanvang van een lastercampagne meestal onschuldig is in den vorm van het kabbellend gletscherbeekje waarmee deze regelen werden ingeleid, is het van belang die inleiding aldus te moduleeren dat reeds aanstonds het ontstaan van een groote, vernietigende stroom wordt voorkomen.

Bijvoorbeeld als volgt:

Iemand zegt: Ik moet je wat vertellen.

Men doe een keuze uit de volgende antwoorden:

— Doe het dan maar schriftelijk. ... Doe wat je niet laten kunt. ... Vertel het maar aan een ander. ... Ik heb geen tijd. ...

De lasteraar in commissie:

— Maar belooft me eerst, dat je het als strikt vertrouwelijk zult beschouwen. ...

— Neen. ... Ik belooft niets. ... Doe toch niet zoo gewichtig. ...

Ge hebt dan nog altijd vrijheid van handelen en de lasteraar in commissie ook.

Meestal vindt hij zijn verhaal zóó mooi en opwindend, dat het dan tenslotte toch komt.

Al naarmate het belangrijk is of futiel kunt u dan het gesprek beëindigen met:

— Loop rond. ... Waarom vertel je mij dien onzin? ... enz. enz.

U bent dan vrij van dien toestand van op eerewoord gesnoerde monden, en om, indien de zaak er belangrijk genoeg voor is, alle maatregelen te treffen tot een afdoend démenti.

Daar kan namelijk haast bij zijn, want niets verspreidt zich zoo snel als de laster en niets werkt trager door dan de rechtzetting.

Jammer, dat zulke herinneringen ook voor onze samenleving noodig kunnen zijn. Want er wordt geweldig gefantaseerd, en grandioos gelogen.

Vriendelijk advies à la Melis Stoke: zeg tegen iedereen, die u „wat flins” verteld heeft: „och, zet 't op papier, stuur 't briefje ondertekend naar den man in kwestie toe, of, zoo niet — zwijg en laster niet meer.”

Komedianten.

Uit Amsterdamsche Kerkhede:

Komedianten trokken voorbij.

Doch waarbij zal ik dit geelacht vergelijken? Het is gelijk aan de kinderkens, die op de markten zitten en hunnen gezellen toeroepen, en zeggen:

„Wij hebben u op de fluit gespeeld, en gij hebt niet gedanst; wij hebben u klaagliederen gezongen, en gij hebt niet geweend”.

Mattheus 11:16—17.

De uitwerking van het gegeven:

Een straattooneeltje van spelende kinderen biedt den Heiland hier de stof voor een ernstige prediking. Die kinderen spelen zooals onze kinderen spelen. Den éenen dag spelen zij bruiloftje. Zij vlechten kransjes in hun haar, blazen op hun fluit of nemen anderszins een takje dat een fluit moet voorstellen. Zij kiezen één hunner makkerkes, die zal de bruidegom zijn, en één der meisjes zal voor bruidje spelen. Van een doekje is gauw een sluier gefabriceerd en hun gezichtjes stralen alsof het echt is! En dan blaast er één op zijn echt of nagebootst fluitje en al die kleine gasten huppelen en zwieren over den grond. Zij zijn er heelmaal in. ... totdat de stem van vader of moeder weerklinkt: „Naar bed! kleine rakkers!” Den volgende dag staat hun hoofd naar een ander spel, zij gaan begrafenisse spelen. Eén gaat daar liggen alsof hij gestorven is en zijn makkerkes plooiën zijn shirt stijf om hem heen. De meisjes moeten voor klaagvrouwen fungeeren, zij moeten hun oolijke gezichtjes bedekken en vooral veel lawaai maken! De jongens zullen als lijdvaarders optreden. Kleine komediantjes kunnen zij zoo zijn, die kinderen! Maar soms wil het spel niet vlotten. Hun hoofd staat er niet naar. De een wil bruiloftje spelen en blaast met holle wangen op zijn fluit, maar neen hoor! de anderen willen niet dansen! „Wij hebben er geen zin in om bruiloftje te spelen” zeggen zij. Goed, dan wat anders! Een meisje gaat schijnbaar diep bedroefd met het gezicht tegen den muur staan. Zij windt haar kleedje om het hoofd en begint een droevig liedje te zingen. Gij hoort in gedachten dat hooge stemmetje al, met die lange uithalen! Maar mis hoor, niemand doet mee. Zij hebben geen zin.

Als de Heere Jezus Zijn tijdgenooten met zulke kinderen vergelijkt, zegt hij daarmee: „Menschen, gij zijt komedianten!” Johannes is gekomen met zijn boetprediking, de menschen hebben hem een seizoen gevolgd, maar toen hebben zij gezegd: „Kan er dan

laag geeft, al ring een meerde, die echter noemde rood-at.

e Senoon-kalk-at er overheen torst ligt, met ezellaag. Deze ds zachter om De betekenis ig geeft aan de id. Daardoor schen — voor- og heeft — en ur nemen. Dit een zoodanige akkergrond te

st-Jordaanland talzelve geldt het West-Jor- slaans door ken en vindt en bij verwee- n bodem.

d een rijke af- onken vlakten. elangrijk deel n — alleen de u zijn voor een volgt al dade- rder gebied is West-Jordaan- 1 we in Hand- rlog weten te zigt werd van Jizreel is een tal van plaat- en, Johannis- vijl de heuvels edekt zijn. De vormde kegel begroeid met oo gevormde vogels als aan

and ten Noor- werd dit als am de halve Basan als zijn zij veel vee

onderscheiden van het noorden dat d, bedekt met roeit er over- kken bebouwd er steenachtig. e roode aarde ordt en rijke en. Bosschen waarschijnlijk tweer, waarbij

e „weiden van an de „sterke in het gemeste et vooral aan olan, gedacht in geheel Pa- Damaskus toe

de Hauran- Dit is in bij- e tarwegebied. buitengewoon an heeft een vorden onder- gevaarten, die l zijn sporen schen. Zooals ral eiken ge- beiden. Thans de bergen. De 11:2) werden dienst te doen iciers. (Ezech.

dergelijke, in het algemeen ter, dat er op en, zoodat de e van kunnen en of andere llen dan ook weinig plan-

odem grooten el zal blijken.

BRUIJEL.

13 Juli '34. ia”. P. J. B. VI

blz. 3 v.v. na, 11, blz. 1 v.v.

heel geen lachje en geen versje op overschieten? Neen, waarde Prediker, zoo'n Godadienst is mij een beetje te somber! Daar heb ik geen zin in!"

De Heiland is gekomen als de Gevande. Hij heeft gepredikt den God, Die geeft! En wat zeiden toen die zelfde menschen? Nadat zij Hem een seizoen gevolgd hadden, zeiden zij: „Gaat dat zóó maar?" En zij zijn niet gekomen om te nemen het Koninkrijk der Hemelen met geweld. Zij hebben van hun eeuwig heil een komedie gemaakt, een spelletje!

K. S.

GEREFORMEERDE KERKEN.

Drietal te:

Pieterburen: Cand. G. Boersema te Zandweer, Cand. C. v. d. Boom te Overschie en Cand. Chr. v. d. Vliet te Slootdorp.

Veenendaal: Th. Delleman te Aalten, D. van Enk te Smilde en D. Veenhuizen te Valthormond.

Beroepen te:

Doornspijk: H. Veltman te Bruchterveld.

Driebergen: W. de Graaf te Ommen.

Oldenzaal: Cand. Joh. Karsten te Meppel.

Rijswijk (Z.-H.): H. Pestman te Grijskerke.

Veenendaal: D. van Enk te Smilde.

Aangenomen naar:

Geesteren-Gelselaar: Cand. O. C. Broek Roelofs, hulpred. te Nijverdal.

Hazerswoude: M. Heuzeveldt te Nieuwerkerk (Z.).

Intrede te:

Echten: Cand. B. Slingenberg. Tekst: 2 Cor. 4:5.

's-Gravemoer: Cand. G. Koenekoop. Tekst: Matth. 24:14a.

Heinoord: Cand. F. J. B. Schiebaan. Tekst: Jes. 15:12.

Afscheid van:

Blokzijl: G. Smeenk. Tekst: Phillip. 4:19 en 20.

Cand. P. D. van Dijk.

Het adres van den heer P. D. van Dijk, theologisch candidaat, is vanaf heden niet Wons (Fr.), doch: Oudestraat 44, Kampen.

Geref. Kerk van Zwijndrecht.

De Kerkeraad der Geref. Kerk van Zwijndrecht besloot over te gaan tot het beroepen van een tweeden predikant.

Ontwerp nieuwe classisindeling Geref. Kerken van Overijssel.

De Deputaten door de Part. Synode der Geref. Kerken van Overijssel benoemd met de opdracht om van advies te dienen over de wenselijkheid van een nieuwe Classisindeling in deze provincie hebben hun rapport ingediend. Op grond van een zestal overwegingen stellen Deputaten voor tot een nieuwe indeling in 6 Classen (thans 3) te besluiten. Vier gaf geen oplossing aan de bestaande bezwaren, vijf verbodde te veel, doch zes deelt in hoofdzaak de bestaande Classen middendoor.

De nieuwe Classen zouden zijn: Almelo, Enschedé en Hardenberg, ieder met acht Kerken, de Classis Kampen met 12 Kerken, terwijl de Classen Ommen en Zwolle het aantal Kerken in hun ressort eventueel zien verminderen tot resp. acht en negen Kerken.

Verder wordt vastgesteld de afvaardiging naar de Part. Synode te doen plaats hebben door twee predikanten en twee ouderlingen (inplaats van door drie en drie).

Bij aanvaarding van de voorstellen zal de nieuwe toestand intreden op 1 Juli 1935.

Uit bovenstaande blijkt, dat de Classis Deventer dan zal ophouden te bestaan.

Voorgesteld wordt Deventer met Olst en Wijhe te voegen bij de Classis Zwolle.

Stellingen inzake de Kerk.

Voor den „Kring Alkmaar" van de reunisten-organisatie van N. D. D. D. hoopt Ds J. Dijkstra van Hoorn op 1 April a.s. te refereren over: „De Kerk".

Hij komt tot de volgende conclusies:

I. Het woord ECCLESIA, voor het eerst gebruikt in Matth. 16, wijst op bijeenroepen, vergaderen, en dus ook op iemand, die vergadert. O. T. Kahal.

II. Als Christus spreekt van MIJN ecclesia (nadat Hij Zijn discipelen heeft gewaarschuwd voor den zuurdesem der Farizeeën) dan bedoelt Hij een nieuwe, officiële, georganiseerde gemeente. (Zie Grosheide, Comm. op Matth.)

III. De ecclesia van Christus zal worden gebouwd op het

belijdend apostolaat, wat Paulus in Efeze 2:19 v.v. ook nader verklaart. Daaruit blijkt, dat Jezus Christus Zelf het eigenlijke fundament is, waarop alles rust, en dat de apostelen in hun getuigen en prediken van den Christus en in hun optreden in Zijn Naam, het tweede fundament vormen. De gemeente is dan bouwwerk, tempel, woonstede Gods.

IV. Van groote betekenis is het, dat de ecclesia wordt genoemd: Het lichaam van Christus. Christus is het Hoofd van dat lichaam. Alle leden leven door Hem en alleen in Zijn gemeenschap hebben zij het leven. Zonder Hem geen vrucht. Wijnstok en ranken. Zonder Hem kunnen zij niets doen. Buiten de Kerk dan ook geen leven en geen zaligheid.

V. Tot dat lichaam van Christus behooren dan ook allen, die door Hem weer in de rechte gemeenschap met God gesteld worden, van Adam af tot den jongsten dag. De Heilige Geest maakt hen levend en leeft hen in Christus in. Daarachter ligt de verkiezing. Met Christus' komst op aarde ontstaat de Kerk dus niet, maar komt zij in een nieuw gewaad en nieuwe vormen. Het leven uit Christus blijft gelijk, maar de openbaring van het leven wordt anders. In het Oude Testament opvoeding tot wat komen moest, in het Nieuwe Testament opwassing in wat geschied is. Daarom geen altaar meer (tegen Rome) en geen priesterdienst, maar gedachtenismaaltijd en bediening des Woords. Geen nieuwe lap op het oude kleed, maar nieuwe wijn in nieuwe lederen zakken.

VI. Waar de ecclesia de vervulling is, het gevulde, van Christus, daar moet volgen dat de Kerk is de nieuwe menscheid, die het nieuwe leven openbaart. De leden leven in en door Hem. Christus leeft in hen. En zij moeten nu tot eere Gods leven. Zij zijn uitverkoren om goede werken te doen. (Geen lijdelijkheid.)

VII. Zoo komt de Kerk in de wereld te staan als de herstellende menscheid, in Christus geheiligd, levend tot Zijn eere, in broederlijke liefde, verkondigend de deugden Desgenen, die hen getrokken heeft uit de duisternis tot Zijn wonderbaar licht. Elk lid der Kerk als lichaam van Christus moet als profeet, priester en koning het beeld Gods vertoonen in de wereld, en dat op elk gebied. Zoo ontstaat alle christelijke actie in heel het leven.

VIII. Alleen door het geloof worden de leden Christus ingeplant, waarvan de Heilige Geest de Auteur is. Zij nemen in het geloof den Christus aan, maar gelooven nu ook eene heilige, algemeene, Christelijke Kerk, de gemeenschap der heiligen. Ook de Kerk is dus geloofsobject. Door het geloof wordt aangenomen, dat al de Christelijke actie openbaring is van het lichaam van Christus. De gemeenschap met God wordt alleen door het geloof gekend. In zooverre kan de Kerk onzichtbaar worden genoemd.

IX. De ecclesia van Christus moet echter zijn op aarde: zichtbare Kerk. De uitverkorenen worden hier op aarde vergaderd. Dat doet Christus, maar door Zijn Woord en Geest. Daartoe stelt Hij het ambt in voor de nieuwe bediening. Hij stelt zijn discipelen tot apostelen. Zij moeten Hem prediken en tot Hem de menschen roepen, de volken maken tot Zijne discipelen en hen leeren onderhouden alles, wat Hij hun geboden heeft, opdat ook het nieuwe leven in hen tot openbaring kome. Zij binden en ontbinden (verklaren voor geoorloofd en ongeoorloofd, Zie Grosheide) en vergeven of houden iemands zonden. Zij treden in Christus' Naam op.

X. Deze Apostelen roepen ook weer helpers, en Christus geeft in den bijzonderen tijd van Kerkplanting en voltooiing der bijzondere openbaring de bijzondere ambten van profeten en evangelisten. (Apostolischen en Darbisten hebben geen oog voor dat bijzondere.)

XI. Voor het geordend kerkelijk leven ontvangen de gemeenten opzieners, armverzorgeren en herders en leeraars, tot opbouw en volmaking van het lichaam van Christus. Efeze 4:11 v.v. (Tegen alle onkerkelijkheid.) Zij worden van Christus gegeven, maar met medewerking der gemeenten gekozen. Hand. 14:23.

XII. Zoo ontstaat het geordend kerkelijk leven: Bediening des Woords en der Sacramenten, en wat daarmee verband houdt, of daarvoor noodig is.

Wij kunnen dit noemen de Kerk als instituut, als daarmee dan maar bedoeld wordt de georganiseerde ecclesia op een bepaalde plaats.

XIII. Alleen zij mogen leden zijn der Kerk, die leden zijn van Christus' lichaam. Maar ook allen, die in Hem ingeplant zijn, zijn dan ook schuldig zich bij de ware Kerk te voegen, gelijk die als Kerk van Christus vergadert, opdat zij één kudde vormen onder één Herder, één lichaam zijn, ook in het uitwendige, en zich stellen onder de tucht van Gods Woord, gelijk dat ambtelijk wordt bediend.

XIV. „Pluriformiteit der Kerk" vinden wij dan ook niet in de Schrift. Er wordt gewaarschuwd tegen verdeeldheid en allen wind van leer, die wil „omvoeren". Efeze 4: Hoe zouden er twee of meer „ware Kerken" kunnen zijn, die elkander als Kerk veroordeelen? (Doen zij het niet, dan moeten zij één zijn.) Het is hier waarheid of leugen, gehoorzaamheid of ongehoorzaamheid.

XV. Zóó, aan de Schrift vasthoudend, komt de werkelijkheid van de gedeeldheid in ons land benaauwend voor ons te staan. Waarom zou in Amsterdam b.v. wel kunnen bestaan, wat in Efeze, Corinthé enz. onmogelijk was? Voor een brief aan

„de heiligen, die te Amsterdam zijn" kan toch maar één adres zijn? Kan het volgens Gods Woord anders zijn? Wij moeten niet vanuit de aanschouwing redeneeren, maar de werkelijkheid stellen voor de rechtbank der Heilige Schrift.

Waar verschillende, elkaar verwerpende „kerkelijke instituten", naast elkander optreden, daar zal dan ook de ware Kerk hierin openbaar worden, dat zij naar Gods Woord en op bevel van haar Koning en Hoofd, de eenheid zoekt en allen, die in gehoorzaamheid aan Christus willen onderhanden wat Hij geboden heeft.

XVI. In de georganiseerde ecclesia kunnen „valsche broeders" binnensluipen, maar daarbuiten kunnen velen zijn, die er in hooren. Wij gelooven dat dit heden zoo is. Daarom moeten wij allen, die van Christus zijn, roepen tot de eenheid, herinnerende aan Zijn bede om eenheid der Zijnen, en vooral aan deze bede: Heilig hen in Uwe waarheid: Uw Woord is de waarheid. Joh. 17:17.

XVII. Waar het georganiseerde kerkelijke leven dient tot opbouw van het lichaam van Christus, en dus tot onderhouding en verlevendiging van de gemeenschap met God, daar kan ook niets anders in de Kerk gelden dan het Woord Gods, terwijl de sacramenten als zegelen bij dat Woord moeten worden bediend, en de tucht moet worden gehandhaafd om die sacramenten heilig te houden.

Christus alleen is ons leven. Daarom moet Hij worden gepredikt. (Niet alleen als onzen Verlosser, maar ook als onzen Heer, die ons kocht met Zijn bloed, opdat wij als Zijn slaven Hem zouden dienen en als profeten, priesters en koningen weer ambtelijk zouden leven.)

Alle eigenwillige inzettingen moeten dan ook uit de Kerk worden geweerd.

XVIII. Het doel moet uitkomen in den eeredienst. De samenkomsten der gemeente zijn samenkomsten van God met Zijn volk, waarom een tweezijdige handeling van hemel naar voren komt: Eenerzijds een optreden in den Naam van God, anderzijds een vertegenwoordiging van de gemeente voor God.

XIX. Hoewel het lichaam van Christus één is, komt het op verschillende plaatsen tot openbaring. De ambtsdragers zijn alleen in ambtelijken dienst van die Kerk, die hen heeft geroepen. Er is alleen kerkverband mogelijk tusschen de Kerken, die in gehoorzaamheid aan hun Hoofd willen leven, en dus beantwoorden aan de kenmerken van de ware Kerk.

XX. De Kerk leeft uit Christus. Als vrijgekocht volk God wordt de ecclesia aangespoord om in alles tot Gods eere te leven.

Voor het kerkelijke leven heeft Gods Woord rechtstreeksche gegevens.

Voor elk ander terrein geeft het beginselen, die nagevolgd en uitgewerkt moeten worden.

Zij is strijdende Kerk op aarde en voorbereidende voor de triumfeerende. Daar is de Kerk volmaakt. Daar wordt er niet één gemiat. Daar zal de Bruid, die hier reeds Christus zonder vlek en rimpel is, in heerlijkheid stralen. En een iegelijk, die deze hoop heeft, die reinige zich af en gelijk Hij rein is.

GEREFORMEERDE GEMEENTEN.

Beroepen te:

Giesendam: J. D. Barth te Borssele.

Paterson (N.-Amerika): M. Heikoop te Utrecht.

Bedankt voor:

Bruinisse: P. Honkoop te 's-Gravenhage.

NEDERLANDSCHE HERVORMDE KERK.

Beroepen te:

Giethoorn (toez.): Cand. J. J. Ket te Amsterdam.

Nes (Ameland): Cand. D. Oosten te Sneek.

Otterloo: A. Dekker te Emst.

Aangenomen naar:

De Krim (toez.): Cand. A. v. d. Lee te Vreeland.

Oosterlittens (Fr.): Cand. J. Schmidt te 's-Gravenhage.

Bedankt voor:

Bruinisse: J. J. Poldervaart te Nigtevecht.

Paramaribo: H. A. C. Snethlage, em. pred. te Voorburg.

Piershil: Cand. A. v. d. Lee te Vreeland.

Raamsdonk: L. Knier te Birdaard.

Ridderkerk: W. Vroegindewij te Zegveld.

Intrede te:

Arnhem: A. Keers. Tekst: Matth. 6:10a.

Ellekom: M. A. J. de Zwaan. Tekst: 1 Cor. 2:2.

Heemse: C. Warmolts. Tekst: 1 Thess. 5:24.

Kortenhof: C. C. H. de Loos. Tekst: 2 Cor. 1:24.

Schiedam: D. Broers. Tekst: Gen. 12:7.

Zoetermeer: Dr. J. J. Woldendorp. Tekst: Jona 3:1 en 2.

Afscheid van:

Vianen: H. S. van Rijs. Tekst: Deut. 30:19.

Overleden:

W. G. van Doorne W.K.Jz., pred. te Veldhoven, 76 jaar.

„DE ROEPSTEM",

welke door Prof. Dr. K. SCHILDER in dit blad zal worden beantwoord is in druk verschenen. Prijs 25 cent.

Verkrijgbaar in den boekhandel en bij de Uitgevers H. VEENMAN & ZONEN, Wageningen. Giro 12940.

De toespraken bij de herdenking der Afscheiding van 1834, gehouden in de door de Confessionele Vereeniging belegde bijeenkomst in de Pierskerk te Leiden.

Vragen, te stellen aan hen, die wenschen te worden toegelaten tot het Heilig Avondmaal

Prijs 1—50 exx. f 0.02 per ex., 51 en meer à f 0.01½ per ex.

Deze formulieren zijn zeer geschikt ter uitreiking aan hen, die zich voorbereiden Openbare belijdenis te doen, opdat ze zich op deze vragen voorbereiden kunnen.

Verkrijgbaar bij den Boekhandel en bij de uitgevers OOSTERBAAN & LE COINTRE - GOES

Veertien eenvoudige Oefeningen

nagelaten door A. PUNT in leven Oefenaar bij de Geref. Kerken met een woord ter inleiding van Prof. Dr. P. W. GROSHUDE.

Uitgegeven ten voordeele van de V.U.

Met portret van den schrijver — 192 bladz. f 1.25.

Verkrijgbaar bij den Boekhandel en bij de

Uitgevers Oosterbaan & Le Cointre - Goes.

Lezers van „De Reformatie"! Wekt uw kennis op proefnummers van ons Blad aan te vragen. Zeer velen doen dit reeds! U ook?

ZAK-WIJKBOEKJE VOOR OUDERLINGEN

Aan ons fonds voor Kerkelijke Administratie enz. voegden we deze uitgave toe, samengesteld uit een praktisch klembandje, dat in elke jaszak een plaats kan vinden en waarin een aantal bezoektijstjes naar behoefte kan worden opgenomen.

Deze tijstjes zijn bedrukt naar in de praktijk gebleken behoefte, zoodat het antwoord op bij het huisbezoek te stellen vragen daarop kan worden opgeteekend en daardoor altijd van elk gezin kan worden overzien. Losbladig, opdat het boekje steeds precies naar volgorde van straat of wijk kan worden bijgehouden, en het blaadje van uit de wijk verhuizende gezinnen gemakkelijk kan worden verwijderd of aan den broeder der nieuwe wijk overhandigd. De klembandjes blijven steeds in gebruik.

Iedere kerkeraad die prijs stelt op serieuze werk, zal deze zakboekjes noodig blijken te hebben

De prijs is voor het klembandje f 1.— en voor de tijstjes f 1.50 per 100 stuks. Proefbladzjes op aanvraag.

OOSTERBAAN & LE COINTRE - GOES

Uitgave van OOSTERBAAN & LE COINTRE, Goes.

Jezus' lijden, sterven en opstanding

Tweede druk (Innevoeging der vier Evangelien) door H. J. VAN KEMPEN f 0.60

Al wat de vier Evangelisten over het Lijden, Sterven en de Opstanding van Jezus mededeelen, is hier naar tijdsorde met de woorden der Schrift gerangschikt.

Voor H.H. Onderwijzers van groot gemak bij de behandelning der Bijb. Geschiedenis in deze weken vóór Paschen.

Verkrijgbaar in iederen boekhandel, alsmede, na storting van het bedrag op postrekening No. 36000, bij de Uitgevers.

Chr. Muziektijdschrift „De Harp"

met maandelijksche Muziekbijlage

f 1.50 per jaar

onder redactie van F. PIJLMAN

Neemt proef met een abonnement en U zult algeheel voldoende smaken.

Adm.-Adres: te Helmersstraat 94 - Amsterdam (W)

Mede
Kant
Meijst
Prof.

Stukken

Dr. C. TA

INHOUD: I. Bondsgehoor van het „Leven: P. reeks) XV. voor evan getuigen v Nieuwe B. Opv. en O. merkwaard. Bijbel en bespreking

Kerkelijke

(Moeder

Zoo is d bij de ged de kerk a den vollen het Nieuw Paulus aan

Wanneer komen, d beide beel vrouw" sá door den radio-avon alleen. Nie den" ieder

pro-domo-vormde zij kant kome heel wat e

waarbij de naar „hun andere mu

denzelfden mogelijke gen", en o

in een be goeie", hoe kerk als

gekregen h in den ste

Maar nu eigenlij in de v

van de „le zeggen.

het antwo van kind van Hagar

schen de van de an bei: ook

Abraham.

Nu moet meeste ap

paald kerl verdedigt, uit het

„vrouw" lijk toch b

logie, die niet-versto

opeischt, b voor onst

ondanks a gedrag teg

om op een onzen groe

zij geeft o „goeie" do

minste. En beleeft, en

ting aange telijkheid.

Maar vo vlakt wor